

שו"ת חלקת יעקב אה"ע סימן כב

גוי הבא על בת יהודי, אם הולד צריך גרות.

בענין בן ישראלית הבא מעכו"ם אם צריך גירות

ידוע ההלכה דעכו"ם הבא על בת ישראל הולד כשר, אכן יש בזה קצת מבוכה אם צריך גירות וכשר רק לאחר הגירות, דלאידך מ"ד הולד ממזר ולא מהני גירות.

(א) בפרישה סוסי' רס"ו וכן בפ"ת שם ס"ק י"א בשם תפ"ל בבן ישראלית הבא מעכו"ם מלין בשבת, דדינו כישראל גמור ואין צריך גירות כלל. אכן בהג' רע"א ציין בשם לדברי מהרש"א קידושין ע"ה ורש"י ס"ח דצריך גירות, ובפ"ת אע"ז סי' ד' באריכות בשם החו"ד ג"כ דצריך גירות, וכן דעת מהרש"ק בטטו"ד סי' רכ"ט בפשיטות, וכן בתוס' יבמות ט"ז ב' ד"ה אמוראי ובמהרש"א שם. ובתוס' נדה נ"ו ב' ד"ה אמוראי וכן בתוס' הרא"ש בשם מבואר להיפך עי"ש. ובאמת לשון הגמ' ביבמות ק"ב א' גר דן חברו ואם היתה אמו ישראל וכו' ולשון אמו קאי על תיבת "גר" דמקודם, הרי דגמ' קרי ל' גר, וביותר משמע כן בתוס' שם ק"א ב' ד"ה ואנא דר' שמואל בן יהודה נתגייר הוא ואביו וכו' אע"ג דכד"ה לענין בדף ק"ב א' שם מבואר דאמו היתה ישראלית ובגמ' קידושין ע"ו ב' אושפזיכני' דר' אדא בר אהבה גיורא הוי וכו' אע"ג דאמו היתה ישראל, וכמבואר שם להדי' ואפה"כ מקרי גיורא. אכן יש לדחות דשם זה רק שם מושאל, דכיון דלענין חליצה הדין דגר פסול אף אם אמו ואביו נתגיירו והוא ה' הורתו ולידתו בקדושה דדינו ודאי כישראל גמור לכל דבר ופשיטא דאין צריך גירות, אפה"כ פסול לחליצה עד שיהיו אביו ואמו מישראל וכלשון השו"ע בסדר חליצה ס"ב "שיהי' אזרחי ישראל, שלא יהי אביו או אמו גרים" ומי שאביו או אמו גר, מושאל עליו שם גר, אף שעפ"י דין אין צריך גירות כלל, כיון דלענין חליצה פסול, מושאל עליו עדיין שם גר, ושפיר קאמר הגמ' גר דן חברו וכו' ואם ה' אמו ישראל וכו' כיון דלענין חליצה מכונה עדיין שם גר בלשון מושאל, ואושפזיכני' דר"א בר אהבה דמקרי גיורא ג"כ רק בלשון מושאל, וכנ"ל.

דבאמת משמע מכ"מ דאי"צ גירות, עי' ר"ן קידושין לדף י"ח גבי איסור גיורא דבנו ר' מרי כיון דאמו מישראל ולא שדי ל' בתר אביו ומשה"כ לא הוה ל' לרבא למיחש לרוח חכמים נוחה ממנו, מלשון זה "דלא שדי בתר אביו" משמע דאי"צ גירות, כיון דאין לו שום שייכות לאביו, וכן משמע להדי' ברמ"א יו"ד סוסי' קנ"ט לענין רבית בן מומרית הבא מן העכו"ם דדינו כישראל והוה כתינוק שנשבה בין העכו"ם ואסור להלוותו בריבית, אף שעדיין לא נתגייר, וכן ברמ"א או"ח סי' רפ"ב ובמג"א שם ס"ק ז' דאמו ישראלית מותר לעלות לתורה דה"ל ישראל מעלי', אף דעדיין לא נתגייר, דאל"כ פשיטא ואף בלא אמו ישראל, וכן ברמב"ן פ' אמור על הפסוק בן אשה ישראלית דדחיק ל' בדברי התו"כ "מלמד שנתגייר" ובדברי הצרפתים שמביא שם משמע דאי"צ גירות, ועי' שעה"מ הל' איס"ב פ' ט"ו שהאריך בזה דאי"צ גירות.

(ב) ולפע"ד עוד ראוי דאי"צ גירות מיבמות מ"ה מההוא דאתי לקמ' דרב א"ל עכו"ם ועבד הבא על בת ישראל מהו א"ל הב לי ברתך לא יהיבנא לך אמר שימי בר חייא לרב אמרי אנשי וכו' וברש"י שם האמת דברייך ותן לו בתך - והנה זה ודאי אף למאן דבעי גירות הוא רק אי אמרינן הולד כשר ומשום דשדינן ל' בתר אבו' ומשה"כ צריך גירות, אבל אליבא דמ"ד הולד ממזר פשיטא דאי"צ גירות דאין ממזרות לעכו"ם, רק דשדינן ל' בתר אימי' וכיון דבעבירה נולד הוי ממזר, וכן מבואר להדי' ברש"י סוף האומר, ועי' שו"ע אע"ז סי' ד' סע' י"ט ובגר"א שם ובתוס' בכורות מ"ז א' ד"ה ולא, וא"כ בהאי דאתי לקמ' דרב לשאול עכו"ם הבא על ישראל מהו, מסתמא עדיין לא נתגייר, דהא לא ידע עדיין הדין אי ממזר הוא או לא, דבאופן שהוא ממזר אי"צ להתגייר, דזה ודאי דוחק לומר דבא לנסות רק שיטת' דרב, וא"כ כשאמר לו רב שהוא כשר אם אמרת דאכתי צריך גירות, א"כ קשה האיך אמר לו שימי בר חייא לרב ליתן לו בתו, דכיון דאמר כבר מקודם לרב הב לי ברתך

עוד קודם הגירות, וא"כ הוי הגירות לשם אישות דאין מקבלין אותו, שמא לשם אישות נתגייר וכמבואר בגמ' ופוסקים, ועכ"ח דאי"צ גירות.

ג) ועוד ראי' מגמ' שם דריב"ל אמר שם דהולד מקולקל לכהונה מק"ו מאלמנה, ואי צריך גירות ל"ל הק"ו, בלאה"כ גירות אסורה לכהן מטעם זונה כמבואר יבמות ס"א במשנה ובתוס' שם ד"ה אין. שוב ראיתי בפ"ת אע"ז רסי' ד' שהעיר זאת לשיטת הרי"ף דל"ל הק"ו, הא בלאו הכי אסורה משום זונה, ועכ"ח דאי"צ גירות, וכן נראה להדי' מתוס' מ"ז א' שם ד"ה נאמן, ובנמו"י שהקשו בנתגיירתי ביני לבין עצמי דאי אתה נאמן לפסול בניך, ומקשו אם היתה אשתו ישראלית ממנ"פ בניו כשרים דקי"ל עכו"ם ועבד וכו' הולד כשר ואי"א דצריך גירות אין קושי' כלל, דנפמ"נ לענין גירות, ועכ"ח דאי"צ גירות, וכן סוגין דעלמא.

[וע"ע בספרי חלי"ע חלק יו"ד רסי' קע"ח]